Roadmap Voucherregeling Waterlab Flevoland

Samen bouwen aan het watersysteem van morgen

Inhoudelijk kader voor de Circulair Water Vouchers Flevoland

Waterlab Flevoland
Provincie Flevoland • Waterschap Zuiderzeeland • Flevolandse gemeenten • Vitens

Deze roadmap is specifiek opgesteld voor de Kansen voor West-Circulair Water Vouchers Flevoland. De roadmap geeft richting aan projectideeën en vormt het inhoudelijke kader voor de beoordeling van adviesvouchers en innovatievouchers. De roadmap beschrijft de inhoudelijke beweging die Waterlab Flevoland wil versnellen: van lineair gebruik naar een slim, zuinig en circulair watersysteem.

Om deze doelen te bereiken zijn technologische, organisatorische en sociaaleconomische innovaties nodig. Projecten kunnen zich richten op een product, proces of dienst, maar ook op een bedrijf, gebouw, gebied, keten of collectief watersysteem.

Succesfactoren en opgaven
Aanvragers dienen op elk van de succesfactoren ten minste een “voldoende” te halen. De score wordt toegekend aan de hand van een kwalitatieve beschrijving hoe de aanvraag voldoet. Daarnaast dient de aanvraag een duidelijke toegevoegde waarde te hebben op één van de onderstaande opgaven. Zie het aanvraagformulier voor verdere toelichting op de verschillende onderdelen van de aanvraag.

De voucherregeling ondersteunt projecten die voldoende bijdragen aan de volgende succesfactoren:

- **Innovatie en inzicht**: het project draagt bij aan vernieuwing binnen het Flevolandse watersysteem en biedt lessen of inzichten die relevant zijn voor anderen.
- **Praktische relevantie en economische impact:** het project pakt een concrete wateruitdaging aan en draagt aantoonbaar bij aan een toekomstbestendige economie.
- **Opschaalbaarheid en toepasbaarheid:** De aanpak, resultaten en lessen kunnen gedeeld worden en zijn toepasbaar bij andere organisaties, gebieden of sectoren.
- **Samenwerking en kennisontwikkeling:** Het project stimuleert samenwerking tussen relevante partijen en draagt bij aan het delen van kennis en ervaringen.
- **Uitvoerbaarheid en resultaatgerichtheid:** Het project heeft een heldere probleemstelling, een realistische aanpak en concrete beoogde resultaten.

Daarnaast ondersteunt de voucherregeling aanvragen die bijdragen aan (minstens) één van de volgende wateropgaven:

1. Klimaatadaptief en robuust watersysteem

Waarom deze opgave?

Extreem weer komt steeds vaker voor. Flevoland staat voor de opgave om water beter vast te houden, te bergen en slim te benutten, zodat gebieden bestand zijn tegen droogte, hitte en hevige neerslag.

We zoeken innovaties die bijvoorbeeld bijdragen aan:

- water vasthouden, bergen en infiltreren;
- droogtebestendige en klimaatadaptieve gebiedsontwikkeling;
- *natuurgebaseerde* oplossingen voor waterbeheer;
- slim inspelen op seizoensverschillen en extreme weersituaties.

Inspirerende voorbeelden:

- wadi's en waterpleinen voor waterberging;
- blauwgroene daken en gevels;
- ondergrondse waterbuffers;
- gebiedsontwerpen waarin water en groen leidend zijn.

2. Drinkwaterbesparing en efficiënt watergebruik

Waarom deze opgave?

Drinkwater is waardevol en steeds schaarser. Door zuiniger om te gaan met drinkwater en vaker alternatieve bronnen in te zetten of water van een andere kwaliteit, kunnen groei van wonen en economie samengaan met een duurzaam watersysteem.

We zoeken innovaties die bijvoorbeeld bijdragen aan:

- vermindering van drinkwatergebruik in gebouwen en bedrijfsprocessen;
- hergebruik van water en cascadering van waterstromen;
- inzet van regenwater, oppervlaktewater of gezuiverd afvalwater;
- collectieve wateroplossingen op bedrijventerreinen en in gebiedsontwikkelingen.

Inspirerende voorbeelden:

- regenwatersystemen voor toiletten en schoonmaak;
- slimme lekdetectie en watermonitoring;
- collectieve waterhubs op bedrijventerreinen;
- hybride systemen die meerdere waterbronnen combineren.
- (drink)waterwinning uit alternatieve bronnen

3. Circulariteit en vermindering van afvalwaterlozingen

Waarom deze opgave?

Afvalwater bevat niet alleen water, maar ook energie en waardevolle grondstoffen. Door deze stromen opnieuw te benutten ontstaat een circulair systeem met minder lozingen en minder druk op de waterketen.

We zoeken innovaties die bijvoorbeeld bijdragen aan:

- hergebruik van proces- en afvalwater;
- terugwinning van warmte, nutriënten en grondstoffen;
- efficiënte en duurzame zuiveringstechnieken;
- vermindering van afvalwaterstromen en pieklozingen.

Inspirerende voorbeelden:

- modulaire zuiveringsinstallaties voor waterhergebruik;

- warmtewinning uit afvalwater;
- terugwinning van fosfaat of cellulose;
- membraan- en filtratietechnologie voor circulaire processen.

4. Governance, samenwerking en nieuwe verdienmodellen

Waarom deze opgave?

De watertransitie vraagt niet alleen om techniek, maar ook om nieuwe vormen van samenwerking, financiering en organisatie. Succesvolle innovaties vragen duidelijke afspraken over eigenaarschap, risico's, baten en beheer.

We zoeken innovaties die bijvoorbeeld bijdragen aan:

- nieuwe samenwerkings- en exploitatiemodellen;
- water-as-a-service en collectieve voorzieningen;
- versnelling van pilots, demonstraties en opschaling;
- kennisdeling, standaardisering en regionale samenwerking.

Inspirerende voorbeelden:

- watercoöperaties op bedrijventerreinen;
- publiek-private demonstratieprojecten;
- prestatiecontracten voor waterbesparing;
- collectieve businesscases voor circulaire watersystemen.

Samen bouwen aan de watertransitie van morgen

De vraag naar drink- en proceswater groeit door woningbouw, economische ontwikkeling, landbouw en bedrijvigheid in Flevoland. Klimaatverandering vergroot de kans op droge perioden, piekbuien en schommelingen in de beschikbaarheid en kwaliteit van bronnen. Ook riool- en zuiveringssystemen lopen tegen grenzen aan. Daardoor raakt water steeds directer aan vestigingsklimaat, volksgezondheid, voedselproductie, natuur, energie en ruimtelijke ontwikkeling.

De kern is dat we water slimmer gebruiken: eerst besparen, vervolgens de benodigde kwaliteit afstemmen op de toepassing, daarna water veilig hergebruiken en pas als laatste nieuwe bronnen aanspreken. Dat vraagt om technologie, betrouwbare monitoring, passende infrastructuur, ondernemerschap en samenwerking.

Wat is Waterlab?

Waterlab Flevoland verbindt Provincie Flevoland, Waterschap Zuiderzeeland, de Flevolandse gemeenten en Vitens in een samenwerkingsverband en kernteam rond één gezamenlijke ambitie: de watertransitie versnellen en oplossingen in de praktijk brengen in Flevoland. Dit doet Waterlab door actief bij te dragen aan kennisuitwisseling, bijvoorbeeld door de organisatie van events, en het verstrekken van vouchers.

De vier bestaande Waterlab-casussen laten zien hoe breed de watertransitie is. De casus in het woongebied Oosterwold toont de potentie van decentrale zuivering, grondstoffenterugwinning en hergebruik. Schaap Holland laat zien hoe proceswater, regenwater en industriële zuivering kunnen samenkomen in de voedselverwerking. Camp & Surf Markermeer maakt zichtbaar dat een off-grid watersysteem op kleine schaal mogelijk is. Lelystad Airport Businesspark laat zien hoe grijswater, vacuümriolering, gebiedsinfrastructuur en nieuwe rollen rond levering en beheer elkaar versterken.

De volgende stap is om deze lessen, en opgaven binnen de watertransitie die we nog niet behandelen, te vertalen naar meer locaties, sectoren en verdienmodellen. Daarbij zijn lessons learned en kennisdeling cruciaal. Waterlab werkt aan een regionaal netwerk van demonstratielocaties, waar technologie onder reële omstandigheden wordt toegepast en gevalideerde prestaties beschikbaar zijn voor nieuwe gebruikers. Waar overheden, waterbeheerders, drinkwaterbedrijf en marktpartijen duidelijke rollen hanteren en werken met herhaalbare afspraken voor kwaliteit, beheer en risico. Waardoor innovaties sneller van pilot naar toepassing worden gebracht. De voucherregeling speelt een grote rol in het verder uitbreiden van dat netwerk.